

Lars-Olov Chronqvist

Berättar om varför jag började samla
frimärken

Om Skilling banco Sverige

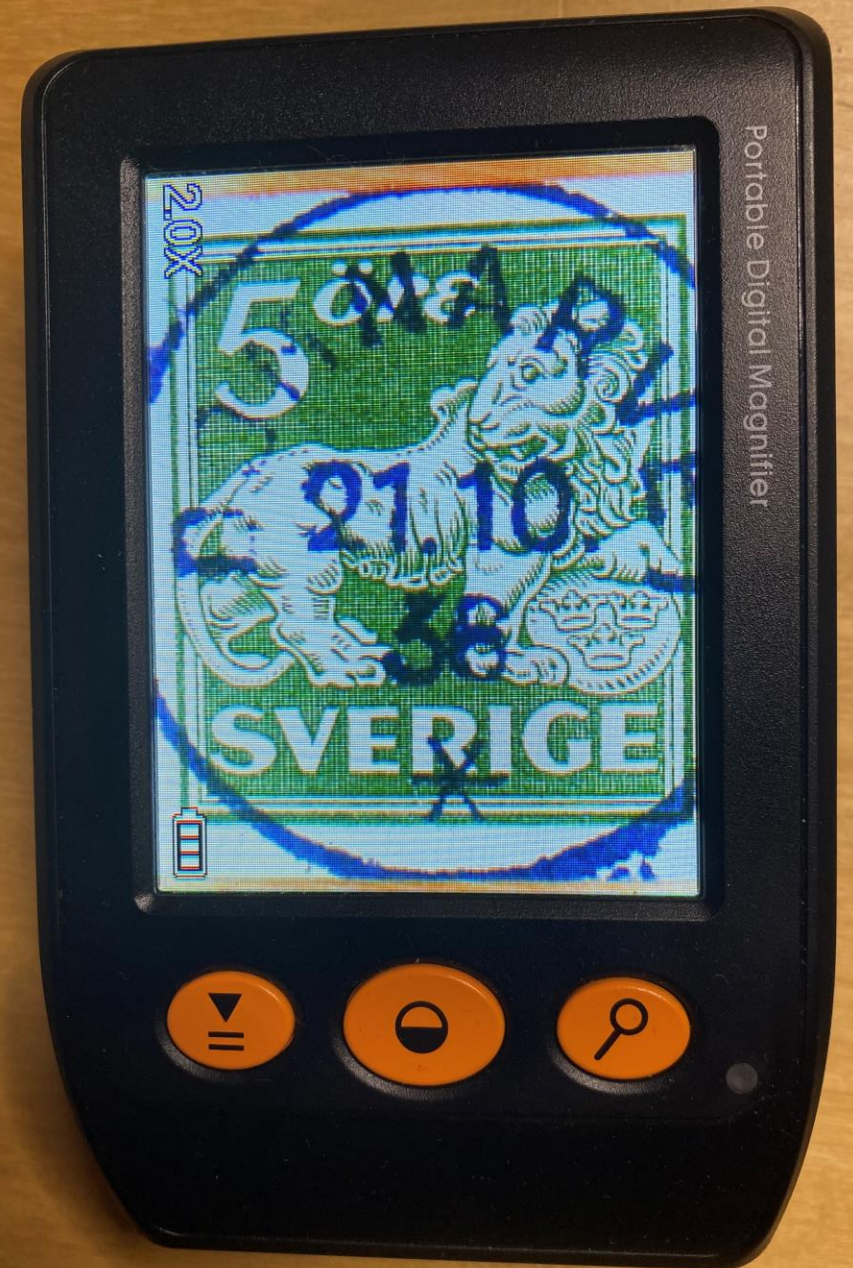

Frimärksnetto Helsingborg
Digitalt förstoringsglas
1590:-

Nordisk Filateli säljer
Eurosec HS3b
5995:-

Testresultat i
Nordisk Filateli nr1 2025

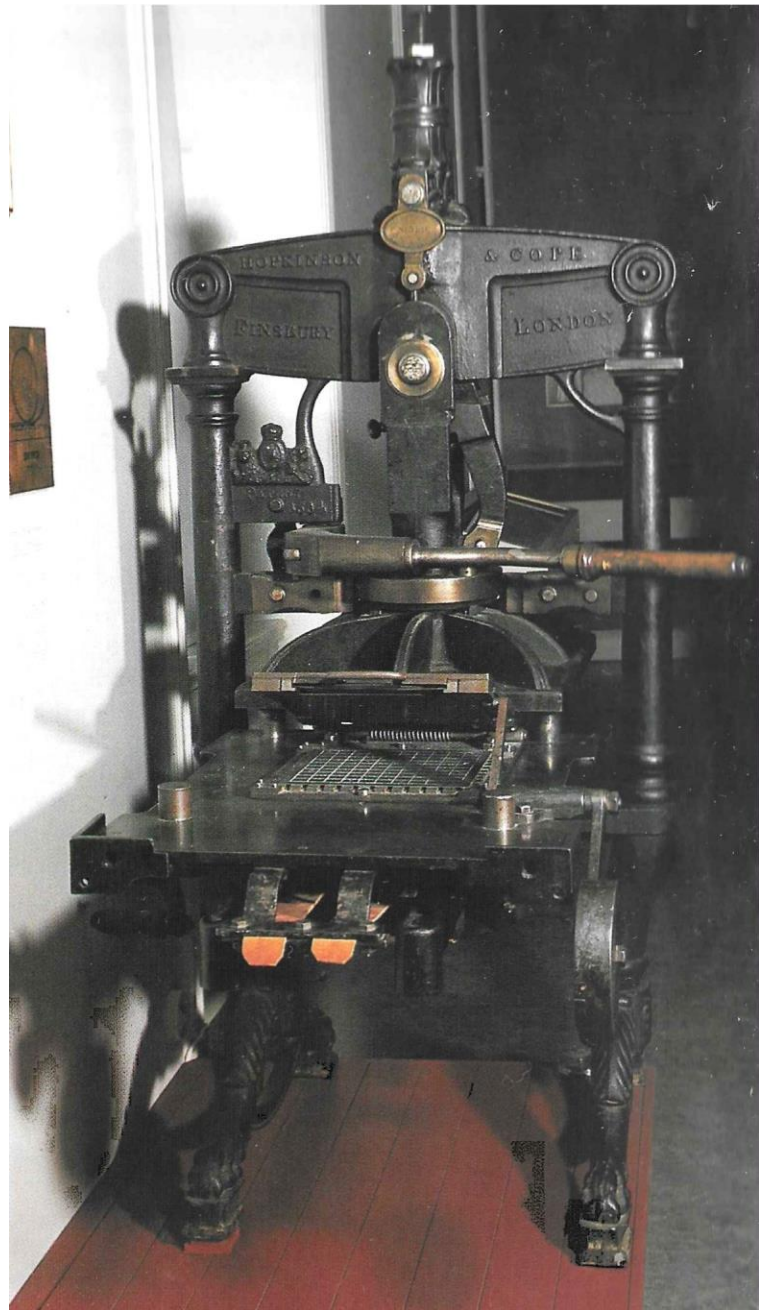
Frimärksnetto Helsingborg
Digitalt mikroskop med
display 1790:-

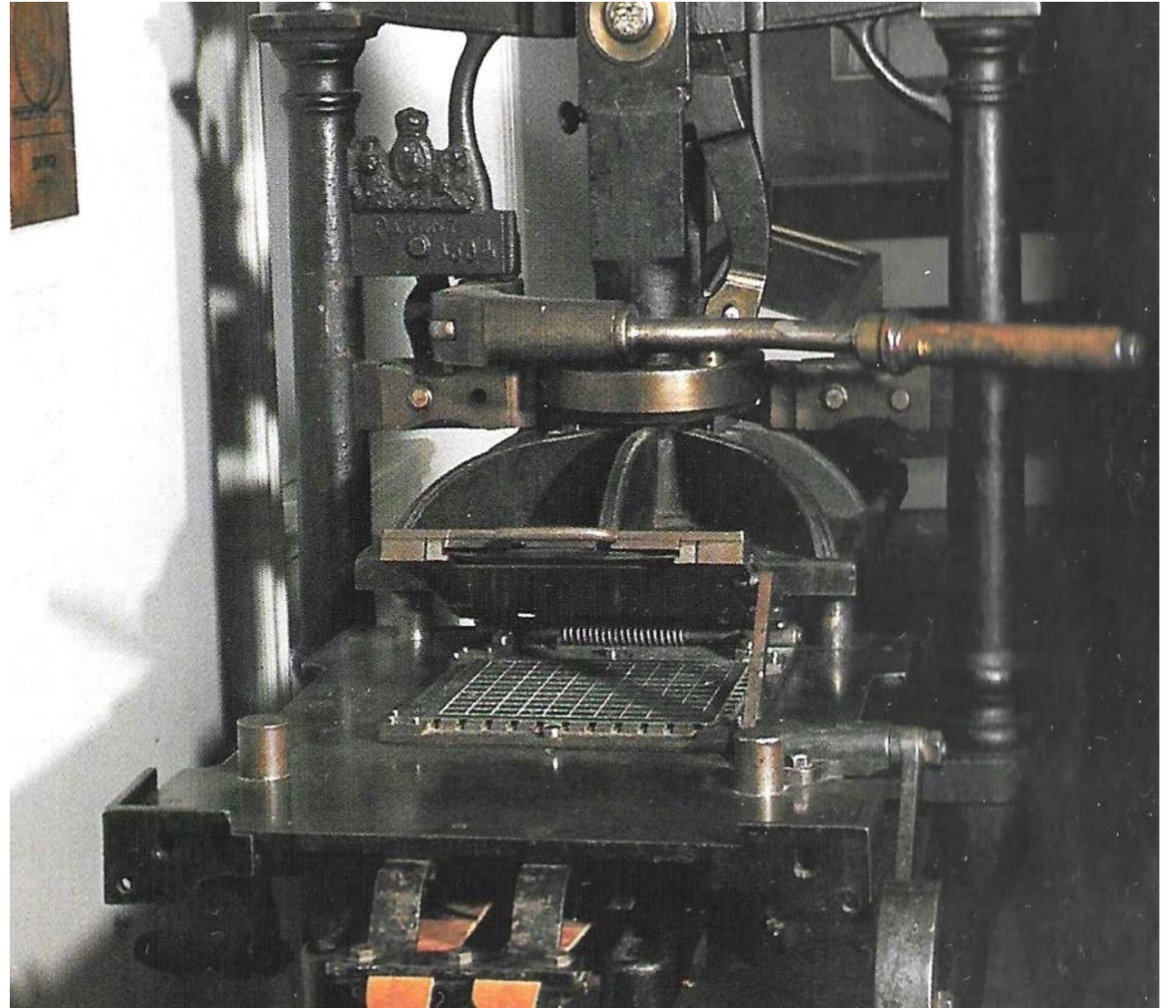
Per Ambjörn Sparre vid tiden för utgivningen av de första svenska frimärkena 1855.

Oljemålning av sonen Louis Sparre. Sparre lär ha varit den förste svensk som seglat i luftballong. Det skedde 1851. I Postryttaren 2001 finns information om hans ballongfärder och mycket annat. Detta är skrivet av Björn Sylwan.

Från Postryttaren 2001. Björn Sylwan
och The London Philatelist juli-augusti
2024 Peter Stommendal.

Sverige var det andra landet i
världen som använde perforerade
frimärken. Tandningsaggregatet
konstruerades av Per Ambjörn
Sparre som köpte två tryckpressar
från England varav den ena
byggdes om till tandningsmaskin.
Den var utrustad med 2531 nålar.
Man kunde perforera 5 till 6 blad
åt gången. Tryckpressen på bilden
hittades i ett av Postmuseums
förråd 1954. Alla skilling
bancomärken har arktandning 14.

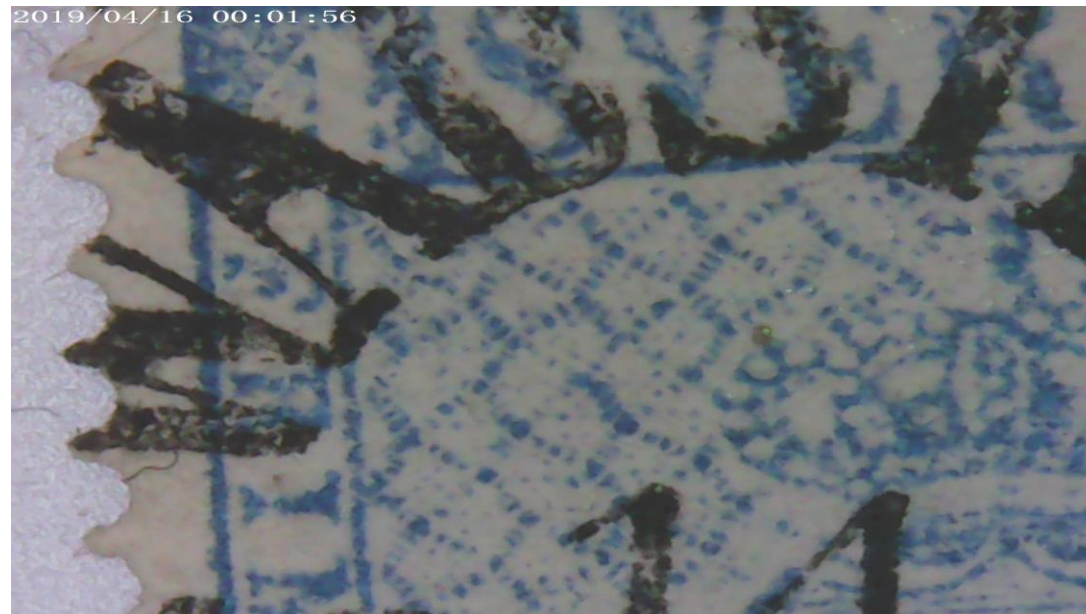

Tryckplåten placerades på ett fundament. Papperet spändes fast på den nedsänkbara delen, däckeln. Däckeln var i någon mån bolstrad. Om denna beklädnad var sparsam, träffade papperet bara de högst liggande detaljerna på varje kliché. Trycket blev tydligt, bottenstrycket glest. Om man gav däckeln en mjukare beklädnad, kom fler delar av klichén i kontakt med papperet. Bilden fick sämre kontrast, bottenstrycket blev mer eller mindre sammanflytande.

Från Mats Ingers artikel i Postryttaren 2010.

Tätt bottenstryck 2a2

Glest bottenstryck 2a1

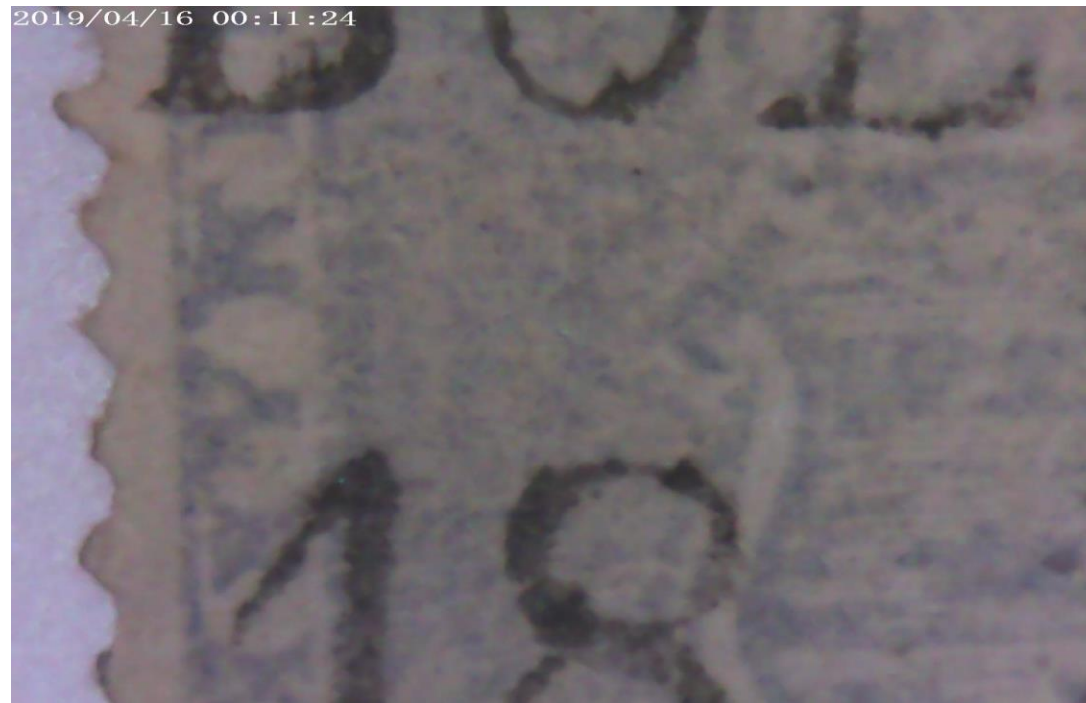
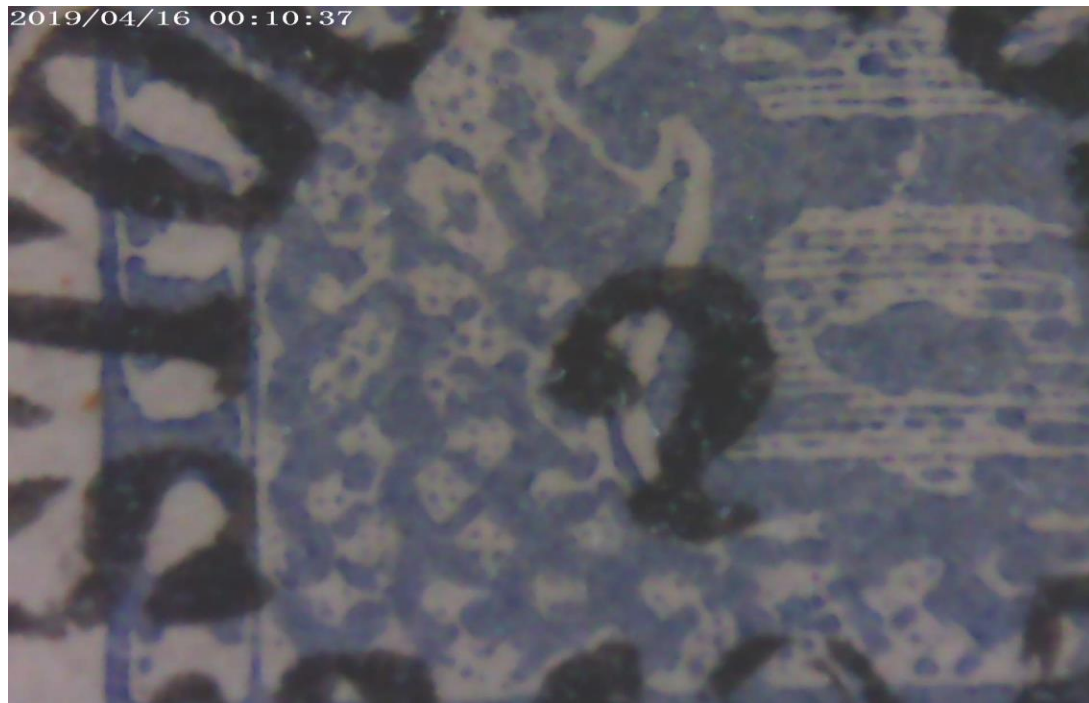

Tryckplåten placerades på ett fundament. Papperet spändes fast på den nedsänkbara delen, däckeln. Däckeln var i någon mån bolstrad. Om denna beklädnad var sparsam, träffade papperet bara de högst liggande detaljerna på varje kliché. Trycket blev tydligt, bottentrycket glest. Om man gav däckeln en mjukare beklädnad, kom fler delar av klichén i kontakt med papperet. Bilden fick sämre kontrast, bottentrycket blev mer eller mindre sammanflytande.

Från Mats Ingers artikel i Postryttaren 2010.

2j1 Skiffergruppen utflutet tryck

2k3 Turkosgruppen utflutet tryck, sammanflytande

Frimärkspapper

Det första papperet, som levererades den 30 mars 1855, var ett tunt papper och på detta tunna papper har praktiskt taget samtliga skilling banco-frimärken tryckts under det första året.

Resultatet var mindre tillfredsställande, vilket ansågs bero på papperets bristfälliga kvalitet. Från den 11 juni 1856 godkändes ett medeltjockt papper som var bättre.

Färger

Färgen hos 6-skilling banco skulle vara violett. Då användes en blandning av blå och röda färger. Samtliga 6-skillingar blev grå beroende på att blått och rött kan upphäva varandras verkan, om de blandas i vissa proportioner. Om den röda färgen överväger i blandningen, uppstår ett gråbrunt till brunaktigt inslag. Detta skedde sista kvartalet 1856 och framåt.

Gummi

Dextringummi användes. Detta gummi hade den egenskapen att så småningom pulveriseras och falla av. Detta förklarar att praktiskt taget alla bevarade ostämplade skilling banco-märken saknar gummi. De tre sista leveranserna fick gummi arabicum, som tydligen var mer hållbart. Gummi arabicum användes även på Vapenupplagan.

Från Postryttaren 2005. Av Robert Mattson

F3E4 violett. 1885 års
eftertryck.

F3g
Gråbrun

F3c
Brunaktigt
grå

I Filatelisten nr 3 2024 skriver Mats Ingers ”Sensationell upptäckt”
En helt avvikande och tidigare inte uppmärksammas nyans. F3g gråbrun med fet färg och tätt
bottentryck, medeltjockt papper (8). Upplaga 100 ex.
Båda märkena är stämplade 30.6.1858, vilket är sista dagen för skillingar.
Vänstra märket har tydligen ägts av Sven-Eric Beckeman.

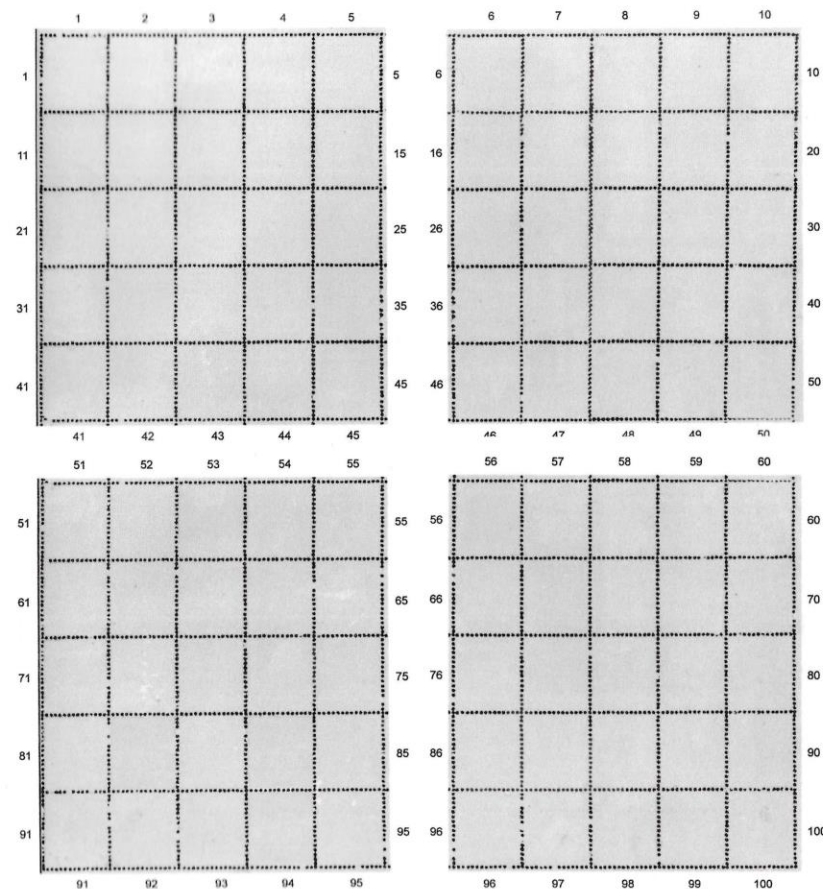

TREE SKA

Den ostämplade 3-skilling (1b) som finns uppförstorad på förra bilden och även på nästa bild är intressant därför att vänster ytterkant har ett kraftigt färgtryck och kan därför positionsbestämmas. Jag tror att min 3-skilling har position 11.

Från Peter Stommendals specialkrönika nr 4 2024 i Nordisk Filateli.

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

1b blåakt grön
Tunt papper

2b ljusblå
Tunt papper

2e blå
Medeltjockt
papper

2n1 mörkblå
Medeltjockt
papper

3a1 grå
Tunt papper

4b brunakt
orange
Tunt papper

5b orangeröd
Tunt papper

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

1b blåakt grön
Tunt papper

2b ljusblå
Tunt papper

2e blå
Medeltjockt
papper

2n1 mörkblå
Medeltjockt
papper

3a1 grå
Tunt papper

4b brunakt
orange
Tunt papper

5b orangeröd
Tunt papper

1b äkta. Reparerat i övre marginalen, omtandat där och till höger.

2b äkta. Felfritt.

2e äkta. Nedre höger hörntand vikt. Inga reparationer.

2n1 äkta. Kort tand i vänster marginal. Inga reparationer.

3a1 äkta. Reparerade hörn och tänder.

4b äkta. En liten något tunn fläck. Inga reparationer.

5b äkta. Nedre vänster hörntand och tand vänster marginal reparerade.

Antal bevarade oanvända skillingar per nyans.

Av Peter Stommendal från Facit Special Classic 2020.

3 skilling 100 st.

4 skilling 250 st.

6 skilling 50 st.

8 skilling 100 st.

24 skilling 60 st.

Mats G. Nilsson

Kungsgatan 30, lgh 1702, 972 31 Luleå

Email: matsgnilsson@outlook.com

Av SFF utsedd förbundsprövare

INTYG (attest) 20240408-1

- Beskrivning:** *Sverige 1855. Vapentyp I, 24 Skill. B:co*
- Facit Special 2024 nr/nyans:** *5 b /orangeröd*
- Papperstjocklek:** *0,080-0,090 mm inkl. pålagt gummi*
- Centrering/marginal:** *God (4)*
- Stämpel/gummering** *Obegagnat, omgummerat.*
- Bedömning:** *Äkta*
- Defekter:** *Se rep.*
- Reparationer/förbättringar:** *Nedre vänster hörntand + tand vänster marginal reparerade. Omgummering.*
- Utseende/kommentarer:** *Ett utseendemässigt mycket vackert och färgfriskt ex av ett sällsynt märke. Intressant färganhopning mellan sköld och krona.*
- Kvalitet enl. SFF's normer:** *Pga reparation inga kvalitetssiffror*

Luleå 2024-04-08

Mats Nilsson

Intygsskrivaren friskriver sig från ansvar för skada som kan uppkomma genom eventuell felaktighet i intygets innehåll

Intyg eller attest
Utlåtande
Prövningsbevis

Utlåtande

Märket avbildat ovan har Facitnr 4 h
(Facit Special Classic 2024)

Luleå 2024-01-28

Mats Nilsson

801210-3

Franz Obermüller

Segeltorpsvägen 24 A
125 32 Älvsjö
Tel. 43 43 31, 43 33 15 eller 86 84 82

Attest (Certifikat) N:o 801210-3

Beskrivning: Åtta skill. Bco

Färg: citrongul
Papperstjocklek: 0.050 - 0.058 mm
SFF nr: 4 c Facit nr: 4 c
Centrering: sned (1)
Stämpel: SKENNINGE 4.4.1856 (2-3)

Bedömning: Märket är ä k t a.

Reparationer: inga

Defekter: diagonalt brott resp. riss över märket.
Dessutom några nålstick.

Förbättringar: inga

Utseende: Vackert och intressant, något tidig
stämpel, tidigare än handbokens uppgift.

Kval. enl. SFF's normer: Med tvekan godtagbart
Enl. nya siffersystemet: 0 , 1 , 2-3
Stockholm den 24.3.1981

Franz Obermüller

488

Beskrivning

Emission och valör .. Sverige 1855 4 skill . bco
Stämpel .. ostämplad

Bedömning

Äkthet äkta Plåt nr Pos.nr

Nyans mörkblå, medeltjockt papper, SFF no 2 n.

Centrering något åt vänster, något uppåt.

Stämpel ostämplad med gummirester på baksidan,

Defekter i vänster marginal en kort tand,

Utseende mycket vackert,

Förbättringar inga,

Reparationer inga,

Kvalitet enligt SFFs normer mycket gott exemplar,

Signerad på baksidan .. Sjöman,

Göteborg den 21.11.1966.

Per Sjöman
Per Sjöman

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

3 skilling banco grön. Tunt papper.
Leverans 1-4

1a ljust blåaktigt grön
Gefle 23-4-1857

1b blåaktigt grön
Gefle 29-1-1857

a ljust blåaktigt grön (4-3)

b blåaktigt grön (6-5)

c blågrön (8-7)

Nyanserna är specificerade av Helena Obermüller Wilén. Från Postryttaren 2005.

(10-1) Färgmättnad eller färgstyrka. 10=djup, 1=blek.

c

b

a

Nyansen blågrön är i stämplat skick mycket sällsynt och har utlämnats från förråden under senare hälften av 1857 och 1858. Avstämplingar är kända från Stockholm och Carlskrona. I ostämplat skick är nyansen blågrön däremot den vanligaste.

	(★)	⊙	☒
1 3 skill b:co grön/ green [91100].....	90.000	50.000	350.000
Lev 1-4, tunt ppr/ Del. 1-4, thin paper			
a ljust blåakt grön/ light bluish green			
(4-3) [40000].....	95.000	50.000	
b blåakt grön/ bluish green (6-5) [40000]	95.000	50.000	
c blågrön/ blue green (8-7) [10000].....	90.000	*	
Pr praktexemplar, bill nyans/ extra fine, cheapest shade.....	140.000	90.000	450.000
☐ par/ pair	1K	3x	
☐☐ 3-strip/ strip of three	OK	3K	
☐☐☐ 4-strip/ strip of four	OK	3K	1K
☐☐☐☐ 4-block/ block of four	OK		1K
☐/☒ största enhet/största antal på/ largest unit/largest number on ☒	par	4-block	6
v ¹ färgfeltryck, matt orangegul/ colour error, dull orange yellow [1K]	OK	1K	OK
v ² vänstra 3:an defekt ("dödskalle")/ left "3" defect ("skull")	3K	*	OK
v ³ "TOE" i stället för/ instead of "TRE"	1K	65.000	OK
v ⁴ stämplat/ cancelled 1.7.55		3K	OK

(10-1) Färgmättnad eller färgstyrka. 10=djup, 1=blek.

Från Facit Special Classic 2024

Från Facit
Specialkatalog
1967

2	4 skill. b:co [2.5 mill., tunt — thin p. + 4 mill., tjockt — thick p.]		
a.	blå—ljusblå — blue—light blue		
	a 1. tunt p. [2.3 mill.] thin p.	—	125:—
	a 2. blå, tj. p. (1856) [700.000] blue, thick p. ..	1.200:—	100:—
	a 3. blå, tät botten, tj. p. (1856) [900.000] blue, dense background thick p.	—	100:—
b.	höglå, tät bott. — bright blue, dense background		
	b 1. tunt p. (1855) [250.000] thin p.	—	175:—
	b 2. tj. p. (1856) [100.000] thick p.	1.800:—	350:—
c.	mattblå (»stålblå»), tät botten, tj. p. (1855) [40.000] dull blue (»steel blue»), dense background, thick p.	—	450:—
d.	ljusblå—blekblå, tj. p. (1857) [500.000] light blue—pale blue, thick p.	1.500:—	175:—
e.	grönaktigt blå, tj. p. (1857) [500.000] greenish blue, thick p.	—	200:—
f.	grönaktigt blå—grönaktigt ljust gråblå, utflutet bottentryck, tj. p. (»turkos») (1857) [20.000] greenish blue—greenish light grey blue, blurred background, thick p. (»turquoise»)	—	1.800:—
g.	ljust mattblå—ljust gråblå, utflutet tryck, tj. p. (1857) [10.000] light dull blue — light grey blue, blurred print, thick p.	—	1.500:—
h.	gråultramarin—ultramaringrå, tj. p. (1857) [200.000] grey ulmar—ulmar grey, thick p.		
	h 1. torrt tryck — dry print	7.000:—	350:—
	h 2. utflutet tryck — blurred print	7.000:—	450:—
i.	matt ultramarin—ultramarinaktigt grå, utflutet tryck, tj. p. (1857) [20.000] — dull ulmar—ulmarish grey, blurred print, thick p.		
	i 1. skifferblå — slate blue	—	1.000:—
	i 2. skiffergrå — slate grey	—	1.000:—
j.	mörkblå—blå, klart tryck, tj. p. (1858) [1 mill.] dark blue—blue, clear print, thick p.	1.500:—	125:—

Nyansen c oftast stämplad före mars 1856. Nyansen j rent blå utan dragning åt grönt. Mycket mörka b, e och i noteras högre. —

End. ett par av tryckuppl. av 4 sk. har bevarad gummering.

c most often cancelled before March 1856. Shade j in clear blue without tendency to green. Much darker b, e and i shades have higher prices.

Only some printings of 4 sk. have preserved gum.

4 Skillng banco. Grupper.
Tunt papper, Medeltjockt papper, Normala gruppen,
Skiffergruppen, Turkosgruppen.

5 grupper. Sammanlagt 23 4-skillingar.
1967 fanns det sammanlagt 14 4-skillingar.

4 skilling banco
Leveranser

1	1855-06-12	729.700
2	1855-06-21	74.600
3	1855-08-02	86.000
4	1855-09-08	479.400
5	1855-12-29	651.500
6	1856-05-22	555.100
7(a)	1856-09-01	180.000
7(b)	1856-09-18	774.600
8	1856-12-06	375.600
9	1857-04-22	394.700
10	1857-06-04	516.100
11	1857-09-08	301.800
12	1857-10-24	510.000
13	1857-12-28	972.300
14(a)	1858-02-08	11.000
14(b)	1858-02-27	372.500

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

4 skilling banco blå. Tunt papper.
Leverans 1, 2, 4-6

2 a1 blå
Stockholm
12-2-1856

2 a2 blå
Stockholm 21-8-1855
Tätare bottentr än a1

2b ljusblå
Haparanda
13-2-1856

2c högblå
Stockholm 8-8-1856
Tätt botten tryck

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

4 skilling banco blå. Medeltjockt papper.
Leverans 3, 7-10

2d mattblå
Stockholm 11-10-1855
Tätt bottentryck

2e blå
Söderhamn 26-1-1858

2f blå
Stockholm 14-7-1857
Tätt bottentryck

2g högblå
Ullånger 19-2-1857
Tätt bottentryck

2h1 ljusblå
Stockholm 22-10-1857

2h2 blekblå
Wadstena 14-1-1857
Glest bottentryck

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

4 skilling banco blå. Medeltjockt papper.
Leverans 11. Norrmala gruppen.

2i1 gråultramarin
Norrtelje 2-11-1857
Tätt bottentryck

2i2 gråultramarin
Carlshamn 20-10-1857
Glest bottentryck

4 skilling banco blå. Medeltjockt papper.
Leverans 11. skiffergruppen utflutet tryck.

2j1 matt ultramarin
Stockholm 2-10-1857
Skifferblå

2j2 gråultramarin
Linköping 20-11-1857

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

4 skilling banco blå. Medeltjockt papper.
Leverans 11 Turkosgruppen utflutet tryck.

2 k1
Grönaktigt ljust mattblå
Stockholm 8-10-1857

2 k2 ljust gråblå
Stockholm 29-9-1857

2k3 Ljust gråblå
Bollnäs 12-10-1857
Vapen o bottentryck
sammanflytande

2k3
Ljust mattblå-gråblå

4 skilling banco blå. Medeltjockt papper.
Leverans 12-14

21 grönaktigt blå
Stockholm 24-3-1857

2m blå
Stockholm 24-11-1857
Klart tryck

2n1 mörkblå
Staffanstorp 1-3-1858

2k1
Grönaktigt ljus mattblå
Stockholm 8-10-1857

INTYG (attest) 20250303-1

Beskrivning: *Sverige 1855. Vapentyp I, 4 skill b:co*

Facit Special 2024 nr/nyans: *2 k1 / grönaktigt ljust mattblå*

Papperstjocklek: *0,095 mm*

Centrering/marginal: *Medelgod (3)*

Stämpel/gummering *STOCKHOLM 8.10.1857 (3)*

Bedömning: *Äkta*

Defekter: *En kort tand*

Reparationer/förbättringar: *En reparerad tand upptill t.v.*

Utseende/kommentarer: *Ett mycket färgfräscht och typisk ex av denna svåra nyans i turkosgruppen*

Kvalitet enl. SFF's normer: *Pga reparation inga kvalitetssiffror*

Luleå 2025-03-03

2019/05/05 18:21:11

a1(6-5) a2(6-8) blå.
b(4-3) ljusblå.
c(9-7) höglblå

d mattblå. e blå. f blå.
g höglblå. h1 ljusblå. h2 blekblå.

i1-i2 gråultramarin.

j1 matt ultramarin (skifferblå).
j2 gråultramarin.
j3 ultramarinaktigt grå.
(skiffergrå)
j4 svartaktigt ultramarin.

k1 grönaktigt ljust mattblå.
k2 ljust gråblå.
k3 ljust mattblå-ljust gråblå.

l grönaktigt blå. m blå.

n1 mörkblå.
n2 svartblå.

a

f

j1

k3

b

g

j2

l

c

h1

j3

m

d

h2

k1

n

e

i

k2

6 skilling banco grå. Tunt papper
Leverans 1-4

3c brunaktigt grå
Stockholm 23-3-1858

6 skilling banco grå. Medeltjockt papper.
Leverans 5-6.

3f gråbrun
Gefle 17-3-1858

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

8 skilling banco gul. Tunt papper.
Leverans 1-5

4a orange
Hvetlanda 7-12-1855

4b brunaktigt orange
Stockholm 14-4-1856

4c citrongul
Skenninge 4-4-1856

4d klargul
Gefle 5-11-1856

4e matt olivakt gul
Södehamn 22-11-1856

1855. Vapentyp 1
Skilling Banco

8 skilling banco gul. Medeltjockt papper.
Leverans 6-9

4f matt gulorange
Tätt bottenryck
Stockholm 12-5-1857

4g orangegul
Stockholm 8-1-1858

4h orange klart tryck
Stockholm 30-4-1858

a

b

c

d

4a rödaktigt orange (8-4)

4b brunaktigt orange (7-4)

4c citrongul svagt grönaktigt gul (5-4)

4d klargul (5-4)

e

f

g

h

4e matt olivaktigt gul (5-4)

4f matt gulorange-matt gul. (tätt bottentryck) (5-3)

4g orangegul (utflutet tryck) (7-4)

4h orange-orangegul (7-4)

3 skill bco gul. Intressant förfalskning av Sperati av detta
världsberömda märke.

Sålde på Frimärkshusets auktion 30-11-2024 för 18000 sek.

A1
rosatonat
tjockare papper

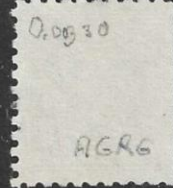
A2
rosatonat
tunnare
genomlysande

A3
vitt papper
tydlig
viramarkering

Agry hårt p
yellowish grey
svag
viramarkering

Aarg hårt p
greenish grey
tydlig
viramarkering

B
mjukt papper
genomlysande

Tête-bêche
144 v2 o v3

Tête-bêche=Huvud mot svans